

Klimapolitik

for
Glostrup Kommune

Indhold

Forord	3
Status og udfordringer	4
Vision	5
Overordnede målsætninger	6
Organisering	7
Indsatsområder:	
1. Energiforbrug	8
2. Energiforsyning	10
3. Trafik	12
4. Indkøb	14

Foto: Colourbox

Udarbejdet af: Glostrup Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen

Tryk: Formula Tryxager

Grafik, layout: Steen Sørensen

Udgivet af:

Glostrup Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen
Klimasekretariatet
Rådhusparken 4
2600 Glostrup
Tlf.: 4323 6170
E-mail: glostrup.kommune@glostrup.dk
Hjemmeside: www.glostrup.dk

Denne tryksag er

KLIMANEUTRALISERET

i henhold til GA klimaberegner

www.ga.dk/klima

Cert.nr. 0006/DK

Forord

Den 15. september 2010 vedtog kommunalbestyrelsen Glostrup Kommunes nye klimapolitik – en politik der skaber rammerne for en fælles klimaindsats i Glostrup Kommune.

Global opvarmning og klimaforandringer er i dag en realitet og skyldes bl.a. CO₂ udledning fra vores brug af fossile brændsler som kul, olie og gas til elforbrug, opvarmning og transport. Klimaforandringerne sker hurtigere, end vi havde forudset og er en af de største udfordringer, som verden har stået overfor i mange år.

Der er derfor behov for handling. Alle grupper i samfundet er med til at udlede CO₂, og vi har alle fælles ansvar for at gøre noget ved klimaproblematikken.

Klima er et vigtigt punkt på den politiske dagsorden – både i Danmark og i EU. I regeringsgrundlaget fra november 2007 *Mulighedernes Samfund* lyder regeringens vision:

“Det er regeringens vision, at Danmark på sigt skal frigøre sig fuldstændigt fra fossile brændstoffer. Visionen om Danmarks uafhængighed af fossile brændstoffer tjener såvel klimapolitiske, som energiforsyningsmæssige og økonomiske formål.”

Som politikere i Glostrup Kommune støtter vi op om regeringens vision og vil tage vores del af ansvaret for, at vi som kommune lever op til nationale og internationale forpligtigelser.

Med denne klimapolitik skaber vi rammerne for Glostrup Kommunes klimaarbejde. Klimapolitikken skal udstikke mål og rammer for

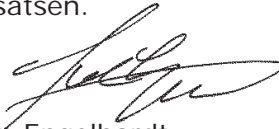
kommunens arbejde med at nedsætte kommunens energiforbrug, CO₂ udledning og imødegå klimaforandringerne. Det er en dynamisk politik med en langsigtet vision og overordnede målsætninger gældende til 2020.

Klimapolitikken indeholder fire centrale indsatsområder, hvor der under hvert indsatsområde er beskrevet, hvilken retning vi ønsker at gå (I Glostrup Kommune vil vi) og hvilke tiltag, vi vil arbejde med frem til 2013 (Hvad gør Glostrup Kommune?). Klimapolitikken revideres efter hver kommunalvalgsperiode.

Hvert år udarbejdes der handlingsplaner med konkrete handlinger, mål og budgetter inden for de fire indsatsområder. Herudover evalueres der årligt på de forskellige tiltag ved at udarbejde statusbeskrivelser for hvert indsatsområde.

Klimapolitikken giver mulighed for at planlægge og prioritere klimaindsatsen. Den skal forpligte kommunens enheder til at indarbejde klimahensyn i hverdagen og motivere og inspirere virksomheder og borgere til også at arbejde aktivt med klimatiltag. Som kommunal virksomhed vil vi gå foran og vise, at vi handler på de klimamæssige udfordringer, som vi står overfor.

Klimaet er for alle og vi opfordrer derfor også borgere og virksomheder til at deltage i klimaindsatsen.

John Engelhardt
Borgmester

Status og udfordringer

En kortlægning af CO₂ udledningen i Glostrup Kommune som geografisk område viser, at Glostrup Kommunes virksomheder, borgere og trafik står for en stor andel af CO₂ udledningen, hvor kommunen som virksomhed kun står for en lille del:

Kommunen som virksomhed

Kommunens enheder som vuggestuer, børnehaver, skoler, plejehjem, idrætsanlæg, rådhuset og forvaltningerne står for 3 % af kommunens samlede CO₂ udledning.

Virksomheder

Glostrup Kommune har 21.000 arbejdspladser. Virksomhederne står for 34 % af kommunens samlede CO₂ udledning.

Borgere

Byens 21.000 indbyggere står for 22 % af kommunens samlede CO₂ udledning.

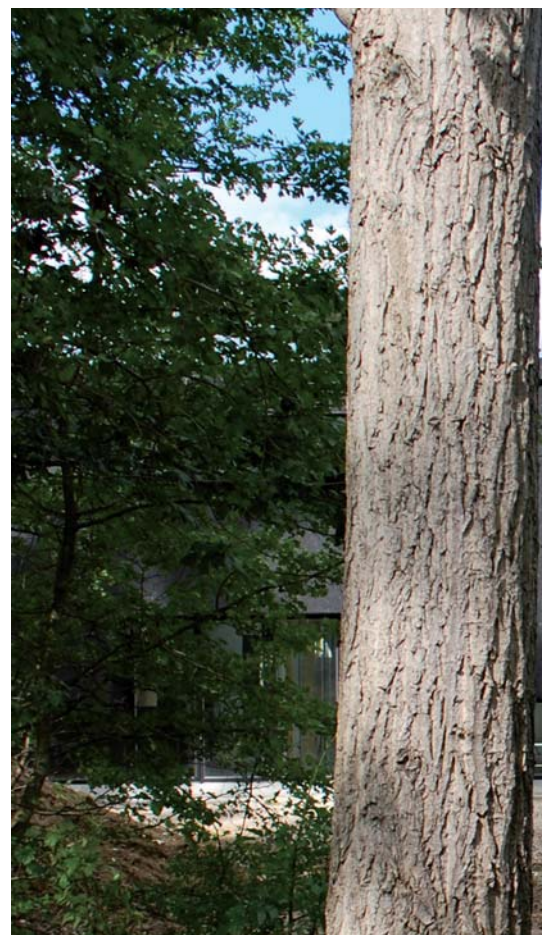
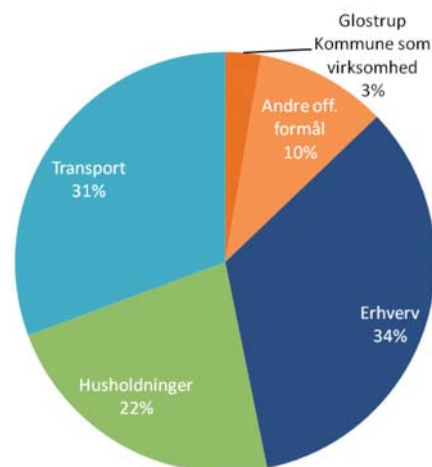
Transport

Transportsektoren står for 31 % af CO₂ udledningen.

Der er ikke gennemført en CO₂ kortlægning af transporten i den kommunale drift. En del af de 31 %, som trafikken bidrager med, vil derfor reelt kunne tillægges kommunen som virksomhed.

Herudover bidrager andre offentlige formål, så som Glostrup Hospital, med en CO₂ udledning på 10 %.

Kortlægningen viser nødvendigheden af at involvere virksomheder og borgere i klimaarbejdet, hvis vi skal reducere kommunens samlede CO₂ udslip. Vi kan dog kun stille forpligtigende krav til kommunens egne forvaltninger og institutioner, hvor vi i forhold til virksomheder og borgere kan inspirere og motivere til at få nedbragt energiforbrug og CO₂ udslip.

Vision

Glostrup Kommune vil være klimavenlig og vil vise effektiv anvendelse af energi og nye veje uden brug af fossile brændsler.

I Glostrup Kommune vil vi som kommunal virksomhed være et godt eksempel for byens virksomheder og borgere ved at vise reduktion af energiforbrug, effektiv anvendelse af energi og nye veje ved brug af vedvarende energikilder.

Visionen er i tråd med Danmarks internationale forpligtigelser om at reducere CO₂ udledningen med 20% og øge andelen af vedvarende energi til 30% inden 2020. Herudover vil vi være fremsynede og arbejde på at bruge færre fossile brændsler – og dermed støtte op om Klimakommisionens målsætninger om et Danmark uafhængigt af fossile brændsler inden 2050.

Daginstitutionen Es-sedal er under opbygning og er kommunens første passivbyggeri. Byggeriet er et synligt bevis på, at kommunen som virksomhed går foran på klimavenligt byggeri - til inspiration for borgere og virksomheder. (Foto: Anders Damsgaard-Sørensen, KHR arkitekter)

Overordnede målsætninger

for kommunen som virksomhed

I Glostrup Kommune har vi et "Fej for egen dør" princip, som også gælder inden for klimaområdet. Glostrup Kommune som virksomhed vil gerne være det gode eksempel for byens borgere og virksomheder. Derfor har vi en målsætning om:

- **At vise, at Glostrup Kommune er en virksomhed, som går foran og demonstrerer politisk vilje og evne til at reducere eget energiforbrug og CO₂ udledning.**

Virksomheder og borgere er vigtige medspillere for, at vi kan reducere kommunens samlede CO₂ udledning. De aktiviteter, som Glostrup Kommune som virksomhed søsætter, skal motivere og inspirere andre til også at gøre en indsats. Vi har derfor en målsætning om:

- **At bruge kommunens klimainsats som udgangspunkt til at motivere virksomheder og borgere i at tage del i klimaaktiviteterne.**

Glostrup Kommune vil arbejde på at blive en klimavenlig kommune. Derfor mener vi, at det er vigtigt, at alle ansatte og borgere har viden om klimaforandringerne, klimatilpasning, hvad man selv kan gøre for at begrænse den globale opvarmning og tilpasse sig klimaforandringerne. Her er information og kommunikation afgørende for, at det lykkes. Vi har derfor en målsætning om:

- **At øge bevidstheden om klimaforandringer og handlemuligheder for alle i kommunen.**

Klimapolitikken er tværgående og har et tæt samspil med flere af kommunens øvrige politikker og planer eksempelvis Plan- og Agenda 21 strategien, kommuneplanen, lokalplaner, spildevandsplanen, varmeplanen, indkøbspolitikken og sundhedspolitikken.

Et tiltag inden for et område har ofte indflydelse på andre områder. Eksempelvis kan en forbedring af kommunens cykelstier for at fremme cykeltrafikken være medvirkende til både at nedbringe bilismen og CO₂-udledningen samt forbedre sundhedstilstanden. Borgerne og ansatte får motion ved at vælge cykel frem for bil, det mindsker partikelforureningen og giver færre støjgener. En forbedring af cykelstierne kan således påvirke både trafik, klima, miljø og sundhed.

I Glostrup Kommune arbejder vi allerede med en række klimaaktiviteter. For at sikre, at vi overordnet arbejder i samme retning, har vi en målsætning om:

- **At skabe sammenhæng i klimaarbejdet i kommunen.**

Herudover vil vi arbejde for at klimahensyn bliver overvejet på alle niveauer og relevante beslutninger og bliver en naturlig del af kommunens arbejde. Vi har en målsætning om:

- **At sikre at klimahensyn er en integreret del af kommunens politikker og planer.**

Tilpasning til kommende klimaforandringer er også en vigtig indgangsvinkel til klimaarbejdet. I Glostrup mærkes klimaforandringerne primært som kraftigere nedbør, der belaster kloaksystemet, og får betydning for søer og vandløb og i det hele taget byens infrastruktur.

Klimatilpasning skal derfor tænkes ind i alle relevante planer eksempelvis spildevandsplaner, naturplaner og lokalplaner. Vi har en målsætning om:

- **At sikre at klimatilpasninger bliver indarbejdet i kommunens planer.**

Organisering

Regnvandsbassin i Hvissinge Øst. Bassinet kan opsamle store mængder regnvand og fungerer samtidig som et rekreativt element i byrummet.

For at sikre fremdrift i arbejdet med kommunens klimaaktiviteter er der behov for en overordnet koordineringsenhed, der kan arbejde på tværs af forvaltningerne.

Koordinationsenheden skal sikre, at resultater og gode historier bliver fomidlet til hele kommunen. Enheden skal også have ansvar for, at der bliver etableret et samarbejde med Glostrups virksomheder og borgere omkring klimaaktiviteter og sikre en løbende dialog.

Glostrup Kommune vil oprette et klimasekretariat, der bl.a. skal koordinere klimaindsatsen. Klimasekretariatet skal:

- Igangsætte og varetage kommunens klimaaktiviteter
- Udarbejde handlingsplaner
- Evaluere de forskellige tiltag
- Give teknisk rådgivning for institutioner herunder implementering af miljøstyring
- Koordinere kompetenceudvikling for de forskellige målgrupper
- Etablere virksomhedskontakt eksempelvis gennem forpligtende partnerskaber og oprettelse af netværk
- Samarbejde med boligselskaber
- Give information til borgere og borgerinddragelsesprojekter
- Varetage kommunikationsopgaver

Frem til 2013 vil der i kommunens klimaarbejde være fokus på indsatsområderne energiforbrug, energiforsyning, trafik og indkøb.

1 *Energiforbrug*

Omkring 40 % af det danske energiforbrug anvendes i bygninger. Miljørigtigt nybyggeri og energibesparende tiltag i eksisterende bygninger er derfor et vigtigt indsatsområde i forhold til energireduktion og CO₂ reduktion. Ofte giver fokus på energieffektivitet og renoivering af bygninger også sidegevinster i form af bedre indeklima, som igen påvirker sygefravær, indlæring og medarbejdertilfredshed.

Glostrup Kommune som virksomhed råder over en række bygninger, som hovedsageligt stammer fra 1950-1970'erne, hvor hensynet til energiforbrug og energieffektivitet ikke var højeste prioritet. Der er derfor potentialer indenfor reduktion i energiforbruget i kommunens egne bygninger ved at efterisolere ejendommene og driftsoptimere de tekniske anlæg. Desuden findes et potentiale i en ændring af de ansattes adfærd.

Herudover findes et stort potentiale for energireduktion i virksomhedernes bygninger, boligselskaber og private boliger. Der skal derfor etableres et samarbejde med disse grupper i forhold til energireducerende aktiviteter.

I Glostrup Kommune vil vi arbejde for at:

- Reducere Glostrup Kommunes samlede energiforbrug og udledning af CO₂ mest muligt.

Glostrup Kommune som virksomhed arbejder allerede med en række energireducerende tiltag. Eksempelvis vil vi gennemføre de energibesparelserprojekter, der er anbefalet ved den lovpligtige Energimærkningsordning, og som har en tilbagebetalingstid på under 5 år.

Teknik- og Miljøforvaltningen gennemførte i maj/juni 2010 et pilotprojekt, hvor der gen-

nem 6 uger blev sat fokus på energirigtig adfærd og simple tekniske løsninger som spareskinner og udskiftning af glødepærer med sparepærer og LED belysning. Pilotprojektet medførte en besparelse på elforbruget på mere end 25%. De gode erfaringer vil vi gerne udbrede til resten af kommunens enheder og bruge dem som inspiration for virksomheder og borgere.

I Glostrup Kommune vil vi arbejde hen imod at:

- Reducere energiforbruget i kommunens enheder med 30% inden udgangen af 2013 i forhold til 2008-niveau.
- Reducere energiforbruget i hele kommunen med 30% inden udgangen af 2020 i forhold til 2008-niveau.

I forsøget på at målrette klimaindsatsen i de kommunale bygninger vil vi indføre miljøstyring i alle kommunens enheder. Miljøstyring hjælper enhederne med at få overblik over ressourceforbruget. I denne sammenhæng vil miljøstyringen fokusere på de forhold, der har en indvirkning på energiforbruget og CO₂ udledningen.

Indsatsområde

El-spareskinnen er en simpel måde at reducere energiforbruget på.

I Glostrup Kommune vil vi:

- Indføre miljøstyring i alle kommunens enheder inden udgangen af 2012.

Hvad gør Glostrup Kommune?

- Uddanner de miljøansvarlige i de kommunale enheder, så de er klædt på til opgaven med miljøstyring.
- Klimasekretariatet stiller en rådgiver til rådighed for enhederne til hjælp med miljøstyring og kortlægning af tekniske potentialer for energieffektivitet.
- Indfører incitamentsordning for kommunale enheder, således at de enkelte enheder med økonomisk ansvar har incitament til at fremme energibesparelser.
- Bygger passivbyggeri ved nybyggeri af kommunale ejendomme.

- Udarbejder en grøn renoveringspolitik.
- Samarbejder med kommunens virksomheder omkring energisparetiltag eksempelvis gennem netværk, rådgiverbesøg og partnerskaber.
- Samarbejder med boligselskaber om energisparetiltag og renovering.
- Inddrager borgerne i arbejdet med energispareaktiviteter.
- Termografisk fotografering af Glostrup Kommune som geografisk område i forhold til isoleringspotentialer i bygninger.

Hvad kan virksomhederne gøre?

- Gennemgå virksomheden for energibesparelspotentialer.
- Købe energieffektive apparater og indføre energibesparende teknologi.
- Fokuserer på de ansattes adfærd gennem kampagner.

Hvad kan den enkelte borger gøre?

- Købe energieffektive apparater.
- Udskifte glødepærer med sparepærer eller LED belysning.
- Foretage efterisolering og udskifte til lavenergiruder.
- Slukke standby-forbrug og fokusere på energirigtig adfærd.
- Engagere sig i klimaaktiviteter.

2 *Energiforsyning*

Energiforsyningen i Glostrup Kommune baserer sig hovedsageligt på naturgas og fjernvarme. Naturgas er et fossilt brændsel, som bidrager til udledningen af CO₂ og derved klimaforandringerne – dog i mindre grad end kul og olie.

Regeringen opfordrer kommunerne til at sætte skub i konverteringsprojekter fra naturgasforsyning til fjernvarme. Forsyning via fjernvarme er en mere klimavenlig forsyningskilde. Fjernvarme er en relativt effektiv udnyttelse af energien, som giver mulighed for at anvende en række vedvarende energikilder som affald, halm, flis og andre biomasseprodukter.

Udvidelse og optimering af fjernvarmesystemet kan derfor være en måde at reducere kommunens CO₂ udledning fra fossile brændsler. Hertil kommer også aspektet med forsyningssikkerhed, idet Danmark ikke på sigt vil være selvforsynende med naturgas.

I Glostrup Kommune vil vi arbejde for at:

- Mindske afhængigheden af fossile brændsler ved at fremme omlægningen til andre energiformer.

Omlægning til andre energiformer er et komplekst område. At implementere mere vedvarende energi i kommunen skal ses i sammenhæng med den eksisterende energiforsyning og de muligheder, der findes i en kommune som Glostrup.

Eksempelvis anses solvarme ofte ikke som relevant i fjernvarmeområder, da der vil være overskud af fjernvarme i sommerperioder, hvor solfangere er mest effektive. I forhold til vindmøller har Statens Vindmøllesekretariat

i 2009 gennemført en analyse af arealerne i Glostrup Kommune og er kommet frem til, at vindforholdene i Glostrup vil medføre en lav udnyttelsesgrad for eventuelle vindmøller.

Mulighederne for at fremme omlægningen til andre energiformer skal derfor ses i sammenhæng med planerne for udvidelse af fjernvarmeområdet og de muligheder en kommune

Indsatsområde

Solceller er en vedvarende energiteknologi

Foto: Colourbox

som Glostrup har til rådighed. Først og fremmest vil vi undersøge kommunens potentialer for at omlægge til andre energiformer.

I Glostrup Kommune vil vi:

- Kortlægge mulighederne for omlægning til andre energiformer inden udgangen af 2012.

Hvad gør Glostrup Kommune?

- Investerer i mulige vedvarende energi teknologier, der passer ind i det eksisterende energisystem.
- Investerer i vedvarende energiteknologier udenfor kommunegrænsen.
- Undersøger mulighederne for at udvide og effektivisere fjernvarmeforsyningen.
- Samarbejder med virksomheder, boligelskaber og borgere om alternative energiforsyningskilder.

Hvad kan virksomhederne gøre?

- Kortlægge mulighederne for at etablere vedvarende energianlæg på virksomheden.
- Investerer i vedvarende energiteknologier på virksomheden så som husstandsvindmøller, solfangere, jordvarme og solceller, hvor det passer ind i virksomhedens eksisterende energisystem.
- Investerer i vedvarende energiteknologi så som vindmøller gennem el-selskaber.

Hvad kan den enkelte borger gøre?

- Investerer i vedvarende energiteknologier, så som solfangere, solceller, husstandsvindmøller, jordvarme/varmepumper, hvor det passer ind i husstandens energisystem.
- Investerer i vedvarende energiteknologi, så som vindmøller gennem el-selskaber.

3 Trafik

Transportsektoren står for en stor del af CO₂ udslippet på både landsplan og i Glostrup – og tallet er stigende. Vi vil i Glostrup Kommune derfor gøre en indsats for at fremme en transportform, som er mere bæredygtig.

I Glostrup Kommune vil vi:

- Fremme bæredygtig transport i kommunens drift, hos virksomhederne og borgerne.

Ansatte og borgernes valg af transportmiddel afhænger både af afstand, tid og infrastruktur. Ved længere ture er valg af kollektiv transport eller samkørsel medvirkende til at reducere CO₂ udslippet, mens det på kortere ture er mest klimavenligt (og sundhedsfremmende) at tage cykel eller at gå.

Det er dog ikke alle ture, der kan klares med samkørsel eller kollektiv transport. Her er el-biler et godt alternativ til benzin- eller dieslbiler, da de udleder mindre CO₂. El-bilerne oplades om natten, hvor der er en mindre belastning på el-nettet, og hvor vindmølleandelen kan blive større. Herudover udleder el-biler ikke skadelige partikler under kørslen. I kommunens egen drift – Vej og Park – gør vi allerede brug af el-biler og har et mål om at få flere.

I Glostrup Kommune vil vi:

- Indføre elbiler for store dele af den kommunale kørsel inden 2012.

Som kommunal virksomhed arbejder vi på at øge brugen af den kollektive bustrafik. Flere passagerer vil både gavne klimaet men også bustrafikkens økonomi. Der er derfor igangsat

Vej og Park har i flere år benyttet el-biler i den kommunale drift

flere initiativer, som skal øge antallet af buspassagerer bl.a. kortere rejsetider og omorganisering af busruterne.

I marts 2010 er der bl.a. sket en omlægning af en række buslinier. Omlægningen forventes at give en stigning i antallet af buspassagerer på 12 % på busruterne 130, 141, 143 og 149. Herudover er servicebussens rute udvidet.

I Glostrup Kommune vil vi:

- Øge brugen af kollektiv transport.

Indsatsområde

Hvad gør Glostrup Kommune?

- Motiverer kommunens ansatte til at vælge et alternativ til bil, eksempelvis stille cykler til rådighed i arbejdstiden.
- Støtter nationale cykelkampagner som "Vi cykler til arbejde".
- Etablerer trafiksikre og tilstrækkelige parkeringsforhold til cykler.
- Formidler gode cykelruter eksempelvis gennem foldere til ansatte og borgere.

- Koordinerer den kommunale kørsel, så den bliver mest effektiv og derved spare brændstof.
- Tilrettelægger infrastrukturen, så den fremmer den offentlige transport og kørsel med el-biler.
- Benytter el-biler i kommunens drift.
- Igangsætter projekter i samarbejde med trafiksekskabet Movia.
- Samarbejder med kommunerne på Vestegnen omkring en fælles strategi og handlingsplan for optimering af trafikken.

Hvad kan virksomhederne gøre?

- Motivere ansatte til at vælge et alternativ til bil eksempelvis stille cykler til rådighed i arbejdstiden.
- Støtte cykelkampagner som "Vi cykler til arbejde".
- Etablere tilstrækkelige parkeringsforhold til cykler.
- Motivere til samkørsel.
- Benytte el-biler som firmabiler.

Hvad kan den enkelte borger gøre?

- Tage cyklen eller gå ved korte ture.
- Benytte offentligt transportmiddel.
- Benytte delebilsordning eller samkørselsordning.
- Køre el-bil i stedet for en benzindrevet eller dieseldrevet bil.

4 Indkøb

Glostrup Kommune har som virksomhed et stort forbrug af mange forskellige produkter. Energirigtige indkøb er med til at sikre et lavere energiforbrug og derved et mindre CO₂ udslip.

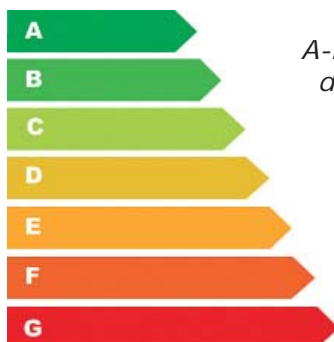
EU-Kommissionen har en målsætning om, at 50 % af de offentlige indkøb i EU skal være grønne inden udgangen af 2010. Det vil vi i Glostrup Kommune forpligte os til. Glostrup Kommunes grønne indkøbspolitik fra 2001 skal i den forbindelse opdateres, så miljø- og energimærkede produkter prioriteres.

I Glostrup Kommune vil vi:

- Øge andelen af energieffektive produkter i kommunens egne indkøb.

Hvad gør Glostrup Kommune?

- Udarbejder en ny grøn indkøbspolitik, der indeholder retningslinier for køb af produkter, der er miljø- og energimærkede.
- Har en synlig grøn indkøbspolitik til inspiration for andre.
- Udarbejder informationsmateriale for virksomheder og borgere for at fremme interessen for klimavenlige indkøb.

A-mærkede produkter er de mest energieffektive

Alle kommunens enheder skal have udskiftet deres glødepærer med mere energieffektive pærer

Hvad kan virksomhederne gøre?

- Købe miljømærkede og energimærkede produkter.
- Stille krav til leverandører om en redegørelse for miljøbelastningen for leverancerne.
- Have en synlig indkøbspolitik for at styrke virksomhedens brand.

Indsatsområde

Hvad kan den enkelte borger gøre?

- Købe miljømærkede eller energimærkede produkter.
- Købe varer produceret lokalt.
- Drikke postevand frem for importeret købevand.

Havvindmølleparker er en vigtig del af regeringens klimastrategi. Investering i vindmølleparkerne er en af de måder, hvorpå man kan fremme klimavenlig strøm.

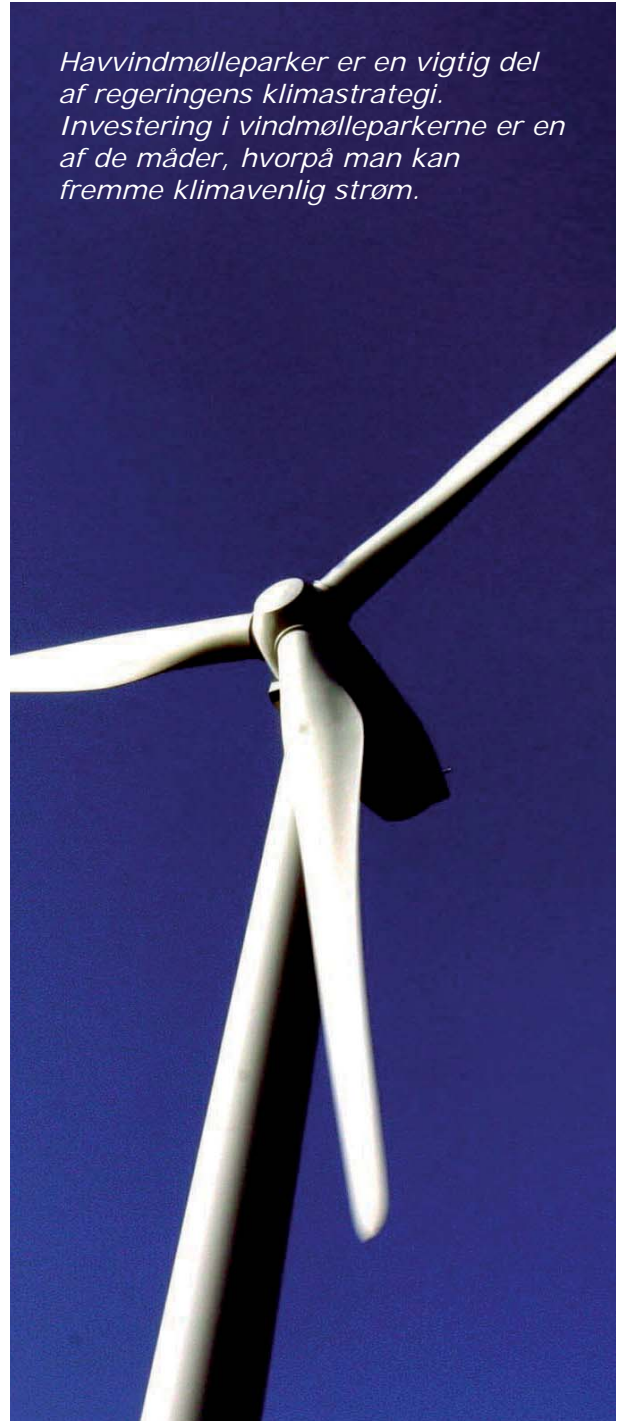

Foto: Colourbox

